MALTA

QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA

ONOR. IMHALLEF
CARUANA DEMAJO GIANNINO

Seduta ta' l-24 ta' Ottubru, 2002

Citazzjoni Numru. 2655/1997/1

~itazzjoni 2655/1997

Fogg Limited **g]an-nom u in rappre\entanza tas-so`jetà estera *Avon Insurance p.l.c.* u dina kif surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurata tag]ha *Iris Bartolo* abba\i tal-polza ta' assikurazzjoni tat-tip *comprehensive* u tal-li[i; u l-istess Iris Bartolo**

versus

Hugh P. Zammit li b'dikriet tas-6 ta' Awissu 1998 [ie nominat b]ala kuratur deputat biex jirrappre\enta lill-assenti Anthony Satariano; u b'nota ta' l-14 ta'Mejju 1999 Anthony Satariano assuma l-atti tal-kaw\a minflok il-kuratur Hugh P. Zammit

Din hija kaw\a dwar]abta bejn \ew[karrozzi li [rat fi Triq il-Marfa, l-G]adira, fit-22 ta' {unju 1996 g]al xi l-10.00 *a.m.* l`-`itazzjoni tg]id illi dak in-nhar, waqt illi l-attri`i Iris Bartolo kienet qieg]da ssuq il-karrozza U-2311(M),]abtet mal-vettura DAB758 misjuqa mill-konvenut, u lill-karrozza tag]ha saritilha]sara ta' elf tliet mija u sebg]a u tmenin lira

u tlieta u erbg]in `ente\mu (Lm1,387.43). G]al dawn il-]sarat g]amlet tajjeb is-so`jetà assikuratri`i attri`i, li [iet surrogata fid-drittijiet ta' l-attri`i Bartolo.

L-attri`i Bartolo [arrbet ukoll danni ta' sittin lira (Lm60) min]abba telf ta' l-u\u tal-vettura tag]ha, li ma kinux koperti bil-polza t'assikurazzjoni, u]allset ukoll]amsa u g]oxrin lira (Lm25) b]ala *excess* skond il-polza.

Billi qeg]din ig]idu illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du, u illi g]alxejn sej]ulu biex jag]mel tajjeb g]ad-danni, l-atturi fet]u din il-kaw\a u qeg]din jitolbu illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenut wa]du kien ja]ti g]all-in`ident;
2. tikkundannah i]allas lill-attri`i *Fogg Limited* is-somma ta' elf tliet mija u sebg]a u tmenin lira u tlieta u erbg]in `ente\mu (Lm1,387.43), jew somma aktar pre`i\a, b]ala danni; u
3. tikkundannah i]allas lill-attri`i Iris Bartolo sittin lira (Lm60), jew somma aktar pre`i\a, b]ala danni g]at-telf ta' l-u\u tal-vettura tag]ha, u]amsa u g]oxrin lira (Lm25) b]ala *excess payment* ta]t il-polza.

Qeg]din jitolbu wkoll l-ispejje\ u l-img]ax.

Il-konvenut ressaq l-e``ezzjoni illi l-]tija ma kinitx tieg]u i\da ta' l-attri`i Bartolo we]edha.

Il-]abta [rat hekk:

L-attri`i Bartolo xehdet illi kienet nie\la mit-triq li tie]u mill-Mellie]a lejn il-Marfa, quddiem l-G]adira. Kienet qieg]da ssuq fuq in-na]a tal-lemin tal-karre[[jata, *i.e.* qrib in-nofs tat-triq. Hekk kif waslet qrib ir-*roundabout* quddiem id-*Danish Village* xeg]let l-*indicator* biex turi li kienet sejra ddur lura lejn il-Mellie]a u naqqset il-velo`ità. Hekk kif qabdet iddur semg]et *brake* qawwi minn warajha u qalg]et daqqa fuq wara li dawwret il-karrozza tag]ha li spi``at t]ares kontra d-direzzjoni tat-traffiku. Bartolo xehdet illi lill-konvenut ma ratux warajha; xehdet ukoll i\da li ma]arsitx wara u g]alhekk ma tistax tg]id fejn kien u mnejn [ie l-konvenut qabel ma]abat mag]ha. Il-]sara fil-vettura ta' l-attri`i kienet fuq wara, lejn ix-xellug.

Il-konvenut xehed illi hu kien qieg]ed isuq fuq il-*lane* tal-lemin, qrib tan-nofs tat-triq, sejjer lejn i`-~irkewwa. L-attri`i kienet fuq il-*lane* tax-xellug tieg]u, u ftit quddiemu. Hekk kif wasal qrib ir-*roundabout* ta' quddiem id-*Danish Village* naqqas biex jara kienx hemm vetturi [à fuq ir-*roundabout* u billi ra li ma kienx hemm vetturi baqa' g]addej. Dak il-]in

Bartolo qasmet quddiemu biex mix-xellug tat-triq iddur lura lejn il-Mellie]a u laqatha bil-*mudguard* tal-lemin.
Jekk l-in`ident se]] kif irrakkontatu l-attri`i, il-]tija tkun tal-konvenut, li g]alkemm kien qieg]ed isuq warajha ma \ammx distanza bi\\ejjed biex ma jid]olx fiha meta hi naqqset il-velo`ità biex iddur. Jekk i\da l-in`ident se]] kif irrakkontah il-konvenut, il-]tija hija ta' l-attri`i li qasmet quddiemu u]asditu meta bidlet il-*lane* biex iddur lejn il-Mellie]a.
Fil-fehma tal-qorti, lill-atturi ma se]]ilhomx illi juru illi l-]abta tassew [rat kif rakkontata minn Iris Bartolo. Kontra dak li jg]idu l-atturi fin-nota ta' osservazzjonijiet tag]hom, ix-xorta tal-]sarat u l-po\izzjoni tal-vetturi kif murija fuq l-iskizz ma humiex konklu\ivi. Lanqas ma hija relevanti l-velo`ità tal-konvenut g]ax il-konvenut kellu jnaqqas *se mai* biex jag]ti pre`edenza lil traffiku li [à kien fuq ir-*roundabout* u mhux lill-attri`i. Barra minn hekk, li kieku l-vetturi kienu wara xulxin u l-attri`i qalg]et daqqa fuq wara, x'aktarx li l-vettura tag]ha kienet tintefa' 'l quddiem u ma kinitx tispi``a wi``ha fid-direzzjoni opposta; il-fatt li spi``at imdawra jixhed illi l-vettura ta' l-attri`i qalg]et id-daqqa x'aktarx meta kienet angolata waqt li qieg]da taqsam quddiem il-konvenut.
Ladarba g]alhekk l-atturi ma g]elbux l-oneru tal-prova, it-talbiet tag]hom ma jistg]ux jintlaqg]u, u l-qorti taqta' l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta' l-atturi u tikkundannahom i]allsu l-ispejje\ [udizzjarji.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.